

GENERALUL GRIGORE NICOLESCU (1890 - 1992)

Vasile Marinoiu

Grigore Nicolescu, alături de mulți alți locuitori ai Gorjului, este unul din numeroșii eroi care au apărat, cu arma în mână, teritoriul țării noastre împotriva cotropitorilor în timpul primului război mondial. Deși se orientase spre cariera economică, împrejurările l-au determinat să îmbrățișeze cariera militară.

S-a născut la 23 noiembrie 1890 în satul Ștefănești (lângă Târgu Cărbunești) din părinți țărani. Mama, Maria, a murit la o vârstă tânără (39 de ani), tatăl său, Constantin, fiind nevoit să crească cei șapte copii în condiții destul de grele. Grigore era cel mai mare dintre copii, după el urmând Dumitru, Ana, Teodor, Constantin, Lilă, Gheorghe.

Școala primară a făcut-o în satul natal în perioada 1898-1903. A urmat doar cinci clase, deoarece tatăl său avea nevoie de el să-l ajute la munca câmpului. Învățătorul Ion Săftoiu, știind că era un elev inteligent, îl determină pe Constantin Nicolescu să-l lase să frecventeze în acel an din nou clasa a V-a, iar în anul următor să-l înscrie la examenul de admitere la gimnaziul Tudor Vladimirescu din Târgu-Jiu. La examenul susținut în septembrie 1904 intră cu succes la gimnaziul Tudor Vladimirescu pe care l-a absolvit în 1908.

Din 1908 până în 1912 continuă studiile la Școala Superioară de Comerț din Craiova.

În 1912, la vârsta de 22 de ani este încorporat, pentru satisfacerea serviciului militar, în Regimentul 18 Gorj, fiind trimis

la Școala Militară din București, școală pe care a absolvit-o cu rezultate foarte bune în 1913 ca ofițer de rezervă cu gradul de sublocotenent. A primit botezul focului în timpul campaniei militare din 1913 din Bulgaria, fiind încadrat în efectivele Regimentului 18 Gorj și apoi ale Regimentului 52 Bârlad unde îndeplinea funcția de comandant de pluton. Deși nu s-au desfășurat lupte, sublocotenentul Grigore Nicolescu, după amintirile sale din această primă perioadă a carierei sale militare, era să moară înecat în Dunăre într-o întrecere prietenească, apoi din cauza holerei.

După demobilizare, în octombrie 1913, a revenit în viața civilă, fiind numit contabil la Banca Comerțului din Craiova până la 1 iunie 1914 când este mobilizat din nou la Regimentul 18 Gorj cu sediul la Târgu-Jiu.

Pentru faptul că se simțea lipsa ofițerilor activi, în toamna aceluiași an, în urma unui nou examen, a fost activat tot în cadrul Regimentului 18 Gorj, îndeplinind funcția de comandant de pluton până la 1 martie 1916, când a fost numit ofițer cu aprovizionarea regimentului care era mobilizat în zona de nord a județului Gorj - în sectorul Sâmbotin-Porceni, pentru paza frontierei (fig.1).

Această funcție a îndeplinit-o până la 14 august 1916, când sublocotenentul Grigore Nicolescu a trecut la comanda plutonului I al companiei a 6-a a Regimentului 18 Gorj infanterie și a luptat în rândurile lui în bătăliile de la Petroșani, Merișor, Buliga și Pui.

La 1 octombrie 1916 i s-a încredințat comanda companiei a 11-a a Regimentului 18 Gorj și tot în aceeași zi a fost rănit de schijele unui obuz inamic, cauzându-i șapte răni. Schijele i-au fost scoase de bisturiul medicului de la spitalul ce se înființase în localul Primăriei din Târgu-Jiu. A fost internat aici până în dimineața zilei de 14 octombrie (vestită zi pentru istoria Târgu-Jiului), când a fost evacuat la spitalul din Craiova - spital amenajat în clădirea Băncii Comerțului. Aici a fost îngrijit până în data de 16 noiembrie 1916, când a fost din nou evacuat, la spitalul din Ploiești.

Nici la Ploiești nu a stat decât o săptămână pentru că, din cauza apropierii inamicului, răniții au fost evacuați cu trenul pe 22 noiembrie spre Galați. În drum, s-a dat mâncare la răniți, dar lui nu, pe motiv că a fost evacuat ca sănătos. Într-adevăr, citind buletinul de evacuare a văzut că la rubrica observații era trecut cuvântul "sănătos". A coborât din tren în gara Galați și s-a urcat în trenul care pleca spre Mărășești-Bacău pentru a se prezenta la Centrul de instrucție al Armatei a II-a din Bacău, unde se adunau toți cei înapoiți din spitale sau cei presupuși rătăciți de unitățile lor. Prezentându-se medicului centrului Bacău s-a văzut că rana nu era vindecată și i s-a dat un concediu de 15 zile, după care trebuia să se prezinte din nou la doctor. Din cauza traiului greu, neavând nici unde dormi, nici ce mânca, a plecat cu trenul până la Mărășești și de acolo pe jos spre Focșani-Odobești-Râmnicu Sărat ca să-și întâlnească regimentul care se retrăgea spre Moldova împreună cu celelalte trupe urmărite de inamic. La Râmnicu Sărat (în comuna Buda) a întâlnit rămășițele Regimentului 18 Gorj, din care mai rămăseseră 8 ofițeri din 97 și circa 300 de ostași din cei 5200 câți intraseră în război la 15 august 1916. Cu acest efectiv redus regimentul a ocupat poziție defensivă pe dealul Obârșia (la nord de Irești).

În ianuarie 1917 a fost avansat la gradul de locotenent și i s-a încredințat comanda companiei I, Regimentul 18 Gorj, concurând cu subalternii la apărarea poziției împreună cu alte trupe și împiedicând pe inamic să pătrundă în Moldova. Au ocupat această poziție până la data de 24 iunie 1917 când au ocupat poziția pe care o organizase și apăraseră Regimentul 28 infanterie din Divizia a III-a. De la această dată Regimentul 18 Gorj intră în componența acestei Divizii care a fost însărcinată să ia ofensiva și să străpungă frontul inamic de la Mărășești, ei reușind să-i respingă pe austro-ungari și să-i urmărească spre vest până în Munții Vrancei. În acea ofensivă, locotenentul Grigore Nicolescu a luat, cu ostașii companiei sale, 95 de prizonieri și a fost decorat cu ordinul Coroana României și Panglica de Virtutea Militară

pentru curajul și destoinicia deosebită cu care a condus compania, precum și datorită vitejiei de care a dat dovadă la atacul cotei 107 pe care a cucerit-o. Regimentul 18 Gorj a luat în acea ofensivă 775 prizonieri, patru obuziere mari, patru mitraliere, un tun de munte și 900 lăzi cu bombe și grenade alături de alt material de război. Drapelul regimentului a fost decorat cu ordinul Mihai Viteazul clasa a III-a.

Retrăgându-se din Munții Vrancei, deoarece înaintaseră prea mult în frontul dușman și aveau flancurile amenințate, au luat parte la luptele de la Muncelul-Mărășești, unde Regimentul 18 Gorj și Regimentul 2 Vânători au rezistat de la 15 la 20 august 1917 corpului alpin german, special adus de pe frontul de Vest ca să spargă frontul român de la Mărășești și să ocupe Moldova, forțând astfel capitularea armatei române. În aceste grele lupte, cele două regimente amintite mai sus, au rezistat acestor atacuri, Regimentul 18 Gorj ripostând prin nouă contraatacuri. Pentru aceste lupte, drapelul Regimentului 18 Gorj a fost decorat cu Virtutea Militară, clasa I de aur, iar cea mai mare parte a ofițerilor și trupa au fost decorați.

În septembrie 1917, Grigore Nicolescu este avansat la gradul de căpitan, iar în februarie este transferat la Regimentul 31 Calafat până în aprilie același an când a fost mutat în Regimentul 2 Alba Iulia ce făcea parte din corpul transilvănean, foști prizonieri austro-ungari la ruși.

În mai 1918, prin desființarea acestui corp de voluntari, a fost numit în Regimentul 33 Infanterie din Ismail, regiment nou înființat, după unirea Basarabiei cu România la 27 martie 1918 și care făcea parte din Divizia 80, încadrată numai cu ofițeri și trupă activă (contingentele 1917-1918).

În urma păcii de la Buftea - București, din aprilie-mai 1918, Regimentul 33 Infanterie a primit sarcina de a fi la ordinul comisiei de achiziții de cereale din Basarabia - 90 % pentru Puterile Centrale și 10 % pentru români. Căpitanul Grigore

Nicolescu a fost trimis cu compania a 6-a la Vâlcov ca să sprijine comisia de recrutare, deoarece lipovenii se opuneau.

În lunile iulie și august a fost trimis cu compania la Palanca, pe Nistru pentru a supraveghea granița împotriva bolșevicilor.

În iarna anului 1918-1919 oprește trecerea bulgarilor în Delta Dunării, fiind staționat cu compania sa în comuna Regele Carol, în apropiere de Tulcea.

În aprilie 1919 primește misiunea, pe care a îndeplinit-o cu bine, de a trece Dunărea și de a se stabili cu compania la Tulcea, de unde a organizat în fiecare oraș și în fiecare comună din împrejurimi posturi de ostași ce aveau misiunea de a proteja populația împotriva bulgarilor care jefuiau. Revine cu compania la Ismail în iulie 1919, iar de aici împreună cu Regimentul 33 infanterie a primit ordinul de a se deplasa cu șlepurile până la Cernavodă și de acolo cu trenul până la Cobadin, pentru ocuparea Cadrilaterului pe care bulgarii nu voiau să-l cedeze. Problema a fost rezolvată prin tratative și în octombrie 1919 regimentul s-a înapoiat la Tulcea. Căpitanul Grigore Nicolescu a stat aici până în aprilie 1920, dată după care a fost mutat la Regimentul 57/58 Infanterie de la Târgu-Jiu.

În acest Regiment funcționează până la 1 august 1923, când se desființează și este cuprins în Regimentul 18 Gorj. Aici i se încredințează Biroul Mobilizări până în 1 mai 1926, când este avansat la gradul de maior și i s-a încredințat comanda batalionului 2 din Regimentul 18 pe care l-a condus până la 1 august 1932. De la această dată este trimis la Centrul de instrucție nr. 1 de jandarmi de la Drăgășani unde a îndeplinit funcția de comandant al batalionului 2 și pe cea de ajutor al comandantului.

La 1 aprilie 1935 este avansat la gradul de locotenent-colonel și mutat la Regimentul 95 Infanterie din Turnu Severin, unde îndeplinește funcția de șef al Biroului Mobilizare și ajutor al comandantului. De la 1 octombrie 1938, lt.col. Grigore Nicolescu este numit comandant al Cercului de recrutare al județului

Mehedinți unde a funcționat până la 11 august 1941, dată la care a fost comandant al Centrului de recrutare al județului Covurlui, cu sediul la Galați pe care l-a condus până la 8 decembrie 1941, când a trecut în rezervă și s-a pensionat pentru limită de vârstă cu gradul de colonel.

Ca pensionar s-a retras la Turnu Severin până în mai 1942 cu cumnatul său Dumitru Sbengehe din Târgu Cărbunești, director al Băncii Comerțului din Turnu Severin. Apoi a fost concentrat la Centrul de aprovizionare al Cercului de recrutare Gorj și numit inspector al premilitarilor și extrașcolarilor din Gorj conducându-l până în 1945 când această instituție s-a desființat. Din 1942 este numit și șeful Centrului Național de Românzare, centru care administra proprietățile evreilor din Târgu-Jiu și al țiganilor nomazi aflați în județul Gorj, țigani ce urmau a fi deportați la Bug. Această funcție a îndeplinit-o până la 1 ianuarie 1945 când legea a fost abrogată și atât evreii, cât și țiganii au reintrat în drepturile lor, reluându-si proprietățile fără a mai fi puși la plata taxelor prevăzute de legea respectivă.

În 1945 s-a pensionat definitiv și până în 1952 s-a stabilit la Târgu Jiu împreună cu soția și fiica lor Gabriela ce va urma Facultatea de Istorie și va fi o strălucită profesoară de istorie în Târgu Jiu (actualmente pensionară).

Din 1952 se mută cu familia la Târgu Cărbunești unde își construiește o casă pe puținul teren agricol pe care-l avea și pe care îl va munci singur până în 1962 când terenul i se va lua în cadrul colectivizării forțate. În Târgu Cărbunești se angajează pe tărâmul muncii sociale, conducând "Asociația de pășune" până la colectivizare când tot terenul și plantațiile de pe el au trecut în administrația statului. Tot pe această linie înființează împreună cu alți pensionari, și conduce, Casa de Ajutor Reciproc a pensionarilor din Târgu Cărbunești, până în 1968, când s-a retras din cauza vârstei înaintate și nu mai putea merge prin cele 42 de comune ale raionului pentru atragerea pensionarilor să se înscrie

în această asociație. Va rămâne însă membru al ei până la data decesului în 1992.

A locuit în Târgu Cărbunești până în august 1972, când a vândut casa unei strănepoate și s-a stabilit în Târgu Jiu împreună cu fiica și ginerele său într-un apartament modest din zona gării.

S-a căsătorit după primul război mondial cu Elena Sbenghe din Târgu Cărbunești cu care a avut doi copii, un băiat, mort la frageda vârstă de șase luni și o fiică, Gabriela, căsătorită Popescu.

A fost un deosebit animator cultural colaborând cu Muzeul Județean Gorj unde a donat numeroase obiecte ce i-au aparținut, inclusiv o scrisoare autografă a eroinei Ecaterina Teodoroiu trimisă lui în timpul luptelor de la Jiu din septembrie 1916. A colaborat, de asemenea, cu școlile din municipiul Târgu Jiu și din județ, cu Cercul Militar Târgu Jiu participând la numeroase evocări istorice, simpozioane, sesiuni de comunicări, filmări la televiziune, etc.

La 10 mai 1990 a fost înaintat la gradul de general maior în retragere, în cadrul unei unități militare din orașul său natal, Târgu Cărbunești. În același an, 1990, a fost sărbătorit în cadrul Muzeului Județean ca vechi colaborator al său, în cadru festiv, la împlinirea venerabilei vârste de 100 de ani (fig.2).

A murit la aproape 102 ani, la 22 ianuarie 1992 fiind înmormântat la Târgu Jiu, în cimitirul de onoare alături de soldații cu care luptase în primul război mondial.